

Splošne vesti.

ZA UČITELJSKO GOSPODARSKO POSLOVALNICO!

Vsem članom logaškega učiteljskega društva! Po našem stanovskem glasilu »Tovariš« ste obveščeni, da se je o priliki zadnje seje širjega sveta ustanovila nova naša gospodarska organizacija — zadruga »Učiteljska gospodarska poslovalnica«. Ta naša najmlajša gospodarska organizacija, katere namen je preskrbeti šolo z vsemi pripomočki in potrebščinami, je prvi korak h gospodarski osamosvojitvi stanovske organizacije, je temeljni kamen Učiteljskega doma. Njen obstoj je odvisen samo od nas samih od naše stanovske zavednosti. Tovariši in tovarišice! Apeliram na Vašo preizkušeno stanovsko disciplino in pričakujem, da bode vse potrebščine v bodoče naročili le pri naši poslovalnici.

Vsled sklepa zadnje odboreve seje pristopi naše društvo z vsemi člani k Poslovalnici. Zadrugi delež in vpisnino plača društvena blagajna za vse in so se tozadevna navodila že dala društvemu blagajniku. Zato pozivam vse člane, ki do danes še niso poravnali društvene članarine za tekoče upravno leto, da to storijo do konca tega meseca. Tudi obveznosti do Učiteljskega doma poravnajte sedaj o priliki izplačila drugega obroka razlik. Pričakujem, da moj poziv ne bode zaman. Bodimo mi prvi, ki kažemo pot ostalim, da se uresničijo naše sanje — karoli nosi naše ime, naj bode naš!

Karel Štravs l. r., predsednik.

— Kakor poročajo listi je baje imenovan Andrej Skulj za oblastnega šolskega nadzornika v ljubljanski oblasti, sedanjí oblastni šolski nadzornik Fortunat Lužar je pa upokojen, ker je dopolnil 35 službenih let. Kakor znano je bil Andrej Skulj že hkrati imenovan za oblastnega šolskega nadzornika, a zopet razrešen. Poverjeništvu nima o gornjem imenovanju nobenih poročil in tudi ni imelo z imenovanjem nobenih oficijelnih in ne osebnih stikov.

— Kranjsko učiteljsko društvo poklanja Učiteljskemu domu 1000 Din povodom imenovanja Andr. Skulja za oblastnega šolskega nadzornika.

— Neresnične vesti o izpremembi v vladi. Predsednik ministrskega sveta in notranji minister gen. Živković je izdal vsem velikim županom naslednjo okrožnico: Obveščeni sem, da se razširjajo med ljudstvom vesti, da se sedanji režim ne bo več dolgo držal, da bo v vladi sprememba in da se bo partijski režim kmalu zopet povrnil. — Take in slične vesti razširjajo bivši partizani, ki jim je bila politika profesija in so od nje živeli, ali pa drugi ljudje, ki ni v njihovem interesu da bi se naša država konsolidirala. V kolikor nimajo take vesti karakterja razdiralne propagande, vendar je njihov smoter obdržati si bivše strankarske pristaše, obdržati bivšim politikom vpliv med narodom in odvrniti uradništvo od neodvisnega in nepristranskega dela, da bi se potem isto pri delu zopet oziralo na osebne in strankarske vplive. Sprejmite na znanje in sporočite tudi vsemu podrejenemu uradništvu, da so vsi ti in slični glasovi popolnoma neresnični in tendenciozni. — Globoki in veliki so bili razlogi, ki so privedli njegovo Veličanstvo kralja dne 6. januarja t. l. do velikega koraka in delovni program, ki ga ima izvršiti sedanja kraljevska vlada je tako obsežen, da zahteva dolgo periodo časa za njegovo dovršitev in saniranje razmer v državi. Jasno postane potemtakem vsakomur, da bo trajal sedanji režim toliko časa, dokler ne bodo vsi veliki državni in narodni posli dovršeni koristno za narod. — Beganje uradništva s takimi glasovi je brez vsake podlage, ker uradniki služijo kralju in domovini in dokler tako služijo, se jim ne more dogoditi nikoli nič neprijetnega, marveč bodo v vseh okoliščinah in razmerah zaščiteni in ocenjeni samo za vestno in nepristransko službo. Nasprotno ako ne bodo odločni v izvajanju ideje novega režima, marveč bodo kolebali in ostali še nadalje pod vplivom bivših strankarjev, tedaj šele morejo pričakovati slabe posledice za svoje kolebanje in pasivnost. Razširjevalce takih in sličnih lažnivih in vznemirajočih glasov podvržite najstrožji odgovornosti in obvestite me o vsakem takem slučaju.

— Posledice novega stanovanjskega zakona se že kažejo. Dočim posamezni gospodarji (dasi so zelo redki) upoštevajo nepovoljni gnotni položaj najemnikov, so drugi, čim jim je to postalo mogoče pokazali, da jih ni prav nič sram izrabljati stisko, v kateri se nahaja danes ogromna večina najemnikov srednjih in vsi najemniki nižjih slojev. Za danes navajamo samo en tak primer brezvestnega navijanja najemnin. V okoliški občini severno od Ljubljane, ki po novem stanovanjskem zakonu ne spada več med zaščitene kraje, je hišni posestnik zvišal 14% ložničarskim družinam najemnine za njihova itak dovolj berna in tesna stanovanja od 175 Din na 600 Din mesečno. Povišanje znaša torej skoro 350%. Če pomislimo, da znašajo plače teh železničarjev povprečno po 1400 Din na mesec, si težko izračunimo, kako naj te družine žive. Dostavljamo samo še to, da je ta odiruški hišni lastnik svojo hišo šele pred kratkim kupil. — Prosimo vse drž. nameščence, da nam slične slučaje navijanja najemnin sporoče s točnimi in podrobnimi podatki. — (»Naš Glas«).

— Vprašanje nadzorstva v šoli. »Slove« nec poroča: Na neki šoli je prišlo do spora, ker se je neki učitelj protivil inspekciji veronauke od strani cerkve. Ministrstvo je izdalo okrožnico, ki je zelo značilna, kako tolmači pojem nadzorstva. Ministrstvo opozarja da bi se taki spori lahko razširili po vsaj državi.

Zato načelno podaja sledeče mišljenje, ki se je v ministrstvu za prosveto že uvedlo v prakso. Sklicuje se na to, da je šolski pouk državen in da je v vsej državi pouk na isti osnovi, da morajo vse šole dajati moralno vzgojo, da vzbude v mladini čut državne zavesti v duhu narodnega edinstva in verske stpnosti. Osnovni pouk je v državi splošen, obvezen. Verski pouk se daje po željah roditeljev. Vse ustanove za prosveto stoji pod državnim nadzorstvom. Ker je verski pouk učni predmet in predpisan v programu, postavi veroučitelje in nadzorstvo ministrstvo za prosveto in je evidentno, da morajo vršiti nadzorstvo samo organi ministrstva za prosveto.

— Učiteljske premestitve morajo biti izvršene do 1. septembra. Prosvetni minister je poslal vsem načelnikom razpis, v katerem jih opozarja, da se morajo vse šolske premestitve, v kolikor pridejo v poštev učiteljske in profesorske moči, izvršiti do 15. avgusta, tako da bodo vsi učitelji in profesorji že 1. septembra na svojih mestih, da ne bo pouk trpel radi preseljevanja.

— 10letnica zagrebške pedagoške šole. Koncem letošnjega leta bo preteklo 10 let, odkar obstoja Višja pedagoška šola v Zagrebu, katere je dala doslej okrog 600 učiteljev meščanskih šol in učiteljskih, pa lepo številno šolskih nadzornikov. To je naša najstarejša institucija za višje izobraževanje učitelstva, dokler so mu zaprta vrata univerze. Društvo slušateljev Višje pedagoške šole v Zagrebu namerava ob proslavi 10letnice izdati almanah v katerem bodo izšle razprave iz teoretične in praktične pedagogike, da je razprave iz posameznih strokovnih predmetov in statistično poročilo o šoli. Pozivljamo vse absolvente k sodelovanju in prosimo, da pošljejo svoje prispevke najkasneje do 1. oktobra t. l. — »Društvo slušateljev višje pedagoške šole«. (Redakcijski odbor).

— Na državnem moškem učiteljskem v Mariboru bo vpisovanje v 1. letnik za šolsko leto 1929/30. v ponedeljek, dne 1. julija od 8.—10. ure dopoldne. Vpisovalo se bo samo odlične, prav dobre in dobre absolvente meščanskih šol, ki imajo dober posluh, so popolnoma zdravi ter imajo v slov. jeziku, zemljepisu zgodovini, matematiki, fiziki in kemiji vsaj red »dobro«. Vpisovalo se bo tudi dobre absolvente nižje gimnazije ali realke. V slučaju, da s temi ne bo doseženo število 40, se bo sprejemalo v začetku šolskega leta 1929/30. dne 2. septembra tudi nekaj takih absolventov meščanskih šol, ki bi morali delati sprejemni izpit. Sprejemni izpiti bodo po potrebi samo 2. septembra. Ravnateljstva meščanskih šol naj blagovolijo na to učence opozoriti pri završnem izpitu za mešč. šole.

— Prvi dar od prve plače Učit. domu v Mariboru je daroval v znesku 100 Din volonter tov. Vladimir Loparnik v Mariboru. Kje ste še drugi naši volonterji in volonterke, da bi se spomnili našega Učit. doma?

— Vse šolske upravitelje(ice) mariborske oblasti prosí Učit. dom v Mariboru, da mu zanesljivo vrnejo po vplačilu II. obroka daril od razlik oni »izkaz«, ki so ga prejeli o priliki izplačila prvega obroka od Učit. doma. Izkaz naj obsega vse učiteljstvo dotične šole, torej tudi one, ki niso prejeli razlike ali pa niso hoteli ničesar darovati. To se zabeleži v »opombi«. Izkaz potrebujemo neobhodno radi evidencije. Pri priobčevanju daril so bile priči navedene samo šole. Sedaj pa bo Učit. dom priobčeval v »Tovarišu« vsa imena posameznikov v zneskom od prvega in drugega obroka. Ako je kdo založil dotični izkaz ali pa polčnico, naj zahteva pri U. D. drugega. Tovarišice i tovariši! Na delo! Naš dom v Mariboru mora stati vsaj ob svoji desetletnici!

— V Ljutomeru je umrla 7. t. m. učiteljica vdova in posestnica gospa Marija Karba, mati učiteljice Inke K. pri Sv. Križu na Murškem polju. Rajna je bila zvesta podpornica vseh narodnih podjetij v mestu in v okolici. Blagopokojna je bila vzorna gospodinja in dobra mamica svoji hčerki edinki, ki je poročena z inž. g. Kladnikom v Prištini. Zaupčim naše sožalje, pokojnici pa večni mir!

— Jubilantom — mature, ki pošiljajo brez obzira na prostor v listu dolge notice za list, da jim ni potreba pisati dopisnic, sporočamo, da stane vsaka vrsta med tekstom 7 Din, ki jih bo uprava absolutno zaračunal, če se bo z njimi obremenjeval list. To smo primorani storiti z ozirom na tesen prostor in na proračun, ki se bo moral v prihodnjem poslovnem letu v znesku 76.000 Din kriti z inserati.

— Učiteljskim maturantom mariborskim iz l. 1880., 1881. in 1882. prijazno naznanjamo, da se vrši letos naš običajni tovariški sestanek v našem dijaškem mestu Mariboru in to v restavraciji »Gambrin« dne 13. in 14. julija 1929. Prosimo za slučajna naročila in poročila, posebno za dnevni red, da pravčasno odredimo potrebno tudi za slučajno spremstvo boljših polovic. Naše stremljenje bode, da vsem ustrežemo. Vzporod po dogovoru sledi. Tovariške pozdrave. Sklicatelj: Š. Salamun, A. Porekar in Fran Kocbek.

— Maturantnje iz l. 1909! Ali se ne bi letos v počitnicah sešle, da vidimo po 20 letih, koliko nas je še in obudimo spomine na mladostna leta? Pridite vse, kjerkoli ste in v kakršnemkoli stanu! Sestanek v Ljubljani. Najprimernejši čas bil v začetku julija. Dan in kraj objavimo v »Učit. Tov.« Sporočite svoj prihod Gizeli Sedlakovi učiteljici v Mostah ali pa podpisani Marici Koželj-Bulčevi, Novo mesto.

— Maturantom l. 1909. učiteljska v Kopru. Letos obhajamo 20letnico mature, zadnje v Kopru. Sporočite, kje bi se sestali, da bi nekoliko obudili spomine, na naslov: Franjo Jakopc, šolski uprav., Senovo pri Rajhenburgu.

„Moje stanovanje se kar blešči od snage,“

pravi mlada gospa Mica. „RADION mi olajšuje delo, ker pere ne samo perilo, ampak tudi stopnice, vrata in tla. Vse to čisti RADION brez truda in hitro.“

Varuje perilo!

Svetovni rekordi v plavanju.

Svetovni rekord v vztrajnem plavanju je na Angleškem dosegel 17. septembra 1928 Arthur Rizzo in to na razburkanem odprtem morju, pod zelo nepovoljnimi pogoji, plaval 57 ur in 17 minut.

Pri tretji Wrigleyevi maratonski prireditvi na jezeru Ontario v Kanadi, ki se je vršila v septembru pr. l. je od 200 tekmovalcev, med katerimi so bili najboljši svetovni plavalci, ostal po sedmih urah v zelo hladni vodi samo Francoz Georges Michel, znameniti rekorder, ki še vedno drži svoj rekord v preplavanju Canal La Manche iz l. 1925. Georges Michel je vztrajal v vodi še nadaljnje štiri ure, nakar je tudi njega premagala hladna voda in je moral odstopiti od nadaljnega tekmovanja.

Arthur Rizzo kakor tudi Georges Michel se imata zahvaliti za svoje zmage seveda predvsem svojim športnim sposobnostim, ampak oba sta se med tekmovanjem hranila izključno le z Ovomaltinom in izjavljata soglasno, da je samo prehrana z Ovomaltinom obvarovala njiju energijo, delovanje mišic in polet.

Tudi švicarski dolžinski rekord na progi Nyons-Zeneva v dolžini 22 km, ki ga je dosegel v 9 urah in 37 sekundah André Doria, je bil izvršen z aktivno podporo Ovomaltine.

Naša gospodarska organizacija.

— Učiteljski dom v Ljubljani. Prejel sem nastopna darila: Virnik Josip, Ljupšte v Srbiji 50 Din; omizje v Trbovljah 40 Din; neimenovana učiteljica iz radovljiškega okraja obveznico 135 Din; Jan Marija, učiteljica v Preserju obveznico 128 Din; Rupret Vinko, upravitelj v Smedniku obveznico 107 Din; Drnovšek Franja, učiteljica v Trbovljah obveznico 103-50 Din; Ferdo Wigle iz Loškega potoka namesto venca na grob prijatelju Rusu 100 Din; učiteljstvo na Viču 210 Din; Ana Maljleja, učiteljica, Primskovo 100 Din; Josip Bezljav, ravnatelj meščanske šole v pok. v Ljubljani 30 Din; litijski šolarji-velesejmarji 114 Din; Fran Rojina, upravitelj v pok., Zgornja Šiška 25 Din; Julka Povšnar, uprav. v Kokri 14 Din; skupaj 1156-50 Din. — Ob izplačilu II. obroka dolžnih razlik spomnite se v obilnem številu Učit. doma. Ako nimate položnice, kupite jo lahko na vsakem poštnem uradu. Naša čekovna številka je 13.939. Josip Kobal, blagajnik.

Miroslava Leitgeb / Ljubljana, Jurčičev trg šte. 3. Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija. Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje in predtisk.

+ OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SLOVENJEBISTRISKI OKRAJ je zborovalo dne 9. marca 1929.

Situacijsko poročilo: Učiteljstva v okraju 64, včlanjenih 60, navzočih 42, t. j. 70%. To pot so se osobito odlikovale tovarišice s svojo odsotnostjo.

Tov. predsednik Miloš Tajnik pozdravi vse navzoče, osobito še predavatelja tov. Jančiča iz Cirkovcev in predavatelja Stancarja iz Maribora. Nato poda obširno poročilo o izpremembi na prosvetnem polju po 6. januarju t. l. Poroča o osnutku osnovnošolskega zakona in o projektu uradniškega zakona. O tem poročilo so se razvile živahne debate. Po prečitaniu dopisov je tov. predsednik ponovno vzbudil za živahno propagando za našo Mladinsko Matico. Število članstva naj se v tem okraju poveča vsaj za 100%.

Solska reforma: Tovariš Jančič je nato predaval o modernem risanju na posameznih stopnjah osnovne šole. Svoje predavanje je ilustriral z mnogimi risbami učencev njegove šole ter tudi praktično pokazal metodični postopek pri tem predmetu. Učiteljstvo je z zanimanjem sledilo njegovemu predavanju in predsednik se mu je za njegov trud toplo zahvalil.

Nato je predaval gospod Stancar o psihotehnični metodi in priučitvi tujih jezikov.

Izvenšolsko delo: Tovariš predsednik apelira na tovarišice, da bi se z veseljem lotile hvaležnega izvenšolskega udejstvovanja v procvit in dvig naše kmetijske žene z ustanovitvijo gospodinjstev tečajev.

Samoizobrazba: Predsednike posameznih krožkov poziva na intenzivnejše delovanje in jim da navodila za udejstvovanje.

Članstvo se poziva, da pošlje predsedniku v roku treh tednov predloge in želje, kakšne knjige se naj naročijo za našo okrajno knjižnico.

+ SLOVENJEBISTRISKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 18. majnika 1929 v Mariboru.

Vsled sklepa odbora seje z dne 8. maja t. l. se je udeležilo tukajšnje učiteljsko društvo skupno z drugimi društvi manifestacijskega učiteljskega zborovanja ob priliki 10-letnice osvobodjenja slovenskega šolstva v Mariboru. Navzočih od 60 članov 38, t. j. 63,3%. Po manifestaciji so se rešile interne najnujnejše društvene zadeve.

Prihodnje zborovanje se vrši meseca junija v Studencih.

Največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji

Mestna hranilnica ljubljanska
LJUBLJANA, PREŠERNOVA ULICA ŠTEV. 3.

Ima vlog nad 300.000.000 Din. — Za vse vloge jamči mesto Ljubljana.

Vloge sprejema na knjižice in tekoči račun. Naložbe proti odpovedi obrestuje po možnosti najvišje. Posoja na posestva, menice in vrednostne papirje čim najceneje. Ima Kreditno društvo in sodni depozitni oddelek. Za varčevanje mladine izdaja domače hranilnike, za pošiljanje denarja po pošti pa svoje položnice.

Telefon št. 2016. Pošt. ček. račun št. 10.533. Uradne ure od 8. do 12 1/2.

Razlika! V Vašo korist do **30%**

če nabavljate blago za obleke, perilo itd. pri tvrdki

NOVAK

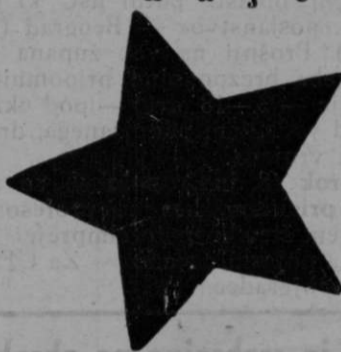
LJUBLJANA 15.
KONGRESNI TRG

Tovarniška skladišča angl. in čeških suken, kamgarnov in modnega blaga za obleke. Schroll - tkanin za telesno, posteljno perilo i. t. d.

Strogo solidna postrežba. Priznana najugodnejše cene. Na zahtevo vzorce po pošti.

Rokavice, nogavice
Modne potrebščine

v veliki izbiri za dame in gospode nudi
najceneje

Srečko Vrščič, nasl.
V. LESJAK

Ljubljana, Šelenburgova ulica 3.

Brezplačno Vam pošljemo na ogled družinsko revijo

Domači prijatelji z mladinsko prilogo „Naš obzor“

Pišite dopisnico na upravo Ljubljana, poštni predal 291

FOTO APARATE

in potrebščine stalno v zalogi.

Drogerija A. Kanc, sinova Ljubljana, Židovska ulica 1 in drogerija Wolfram, nasled. M. Kanc, Maribor, Gosposka 33

Hotel „TRATNIK“

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25

priporoča lepe zračne sobe

L. MIKUŠ

LJUBLJANA
MESTNI TRG št. 15

DEŽNIKI

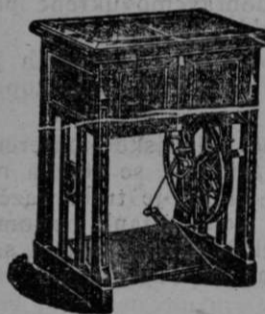
Na malo. Na veliko.

Ustanovljeno leta 1839.

Telefon šte. 2.282.

Kdor oglašuje ta napreduje!

Primerna ter koristna darila so samo

Gritzner in Adler

šivalni stroj in kolo ter pisalni stroj URANIA. Najboljši material in lepa oprema samo pri

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA

Telefon 2913 blizu Prešernovega spomenika. Telefon 2913
Za šolo in učiteljstvo poseben popust.

Pelikan

Zaloga barv, tušev in radirk

GÜNTHER WAGNER, WIEN X./1.

Povsod na zalogi. Tiskovine na zahtevo.

„Froté“
za kopalne
plašče

priporoča tvrdka

A. & E. Skabernè
Ljubljana

Goštilna RAŽEM

Ljubljana, na Žabjaku št. 3

Točijo se pristna štajerska, dolenska in dalmatinska vina, primorska kuhinja, vsak četrtek, petek in nedeljo sveže morske ribe.

Knjigarna, umetnine, muzikalije
Goričar & Leskovšek * Celje
Zaloga papirja i pisalnih potrebščin

priporoča sledeče knjige na odplačila v mesečnih obrokih po 50—100 dinarjev in sicer:

Cankar Iv.: Zbrani spisi, knj. I—IX, v platno vez. Din 720 Jurčič Jos.: Spisi, ured. dr. Iv. Grafenauer, I—X, v platno vez. Din 400. Jurčič Jos.: Zbrani spisi, I—V, v platno vez., (Prijatelj izd.) Din 336. Pregelj Iv.: Izbrani spisi, knjige I—III, v platno vezane Din 180. Dr. Iv. Tavčar: Zbrani spisi, knj. III., IV., V., VI, v platno vez. Din 386. Trdina J.: Zbrani spisi, I—X, v petih knjigah, v platno vez. Din 336 Tolstoj L.: Ana Karenina, I—II, oba dela v platno vez. Din 250. Dostojevski F. M.: Bratje Karamazovi, v platno vez. (subskrip.) Din 200.

Priporočamo tvrdke, ki inserirajo v našem glasilu!

Naročajte vsa tiskarska dela
za društva, šole, urade itd. itd.
v Učiteljski tiskarni v Ljubljani!